

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 24377/2024
20.12.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из села ..., чији је пуномоћник Мирослав Манасијевић, адвокат из ..., против тужене-противтужиље ББ из ..., чији је пуномоћник Стефан Ружић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 290/24 од 10.07.2024. године, у седници одржаној 20.12.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца-противтуженог и **УКИДАЈУ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 290/24 од 10.07.2024. године у делу става првог изреке којим је одбијена као неоснована жалба тужиоца – противтуженог (грешком наведено туженог-противтужиоца) и потврђена првостепена пресуда у ставу трећем изреке, као и пресуда Основног суда у Врању П2 191/19 од 07.03.2024. године у ставу трећем изреке и предмет у том делу враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П2 191/19 од 07.03.2024. године, ставом првим изреке, разведен је брак закључен дана ...2011. године између тужиоца тужене, који је уписан у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје Врање, под текућим бројем .. за 2011. годину. Ставом другим изреке, малолетна деца странака и то мал. ВВ, рођен2011. године и мал. ГГ, рођен ...2012. године, поверени су на самостално вршење родитељског права мајци ББ. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне деце плаћа месечно износ од по 11.000,00 динара, укупно 22.000,00 динара, почев од 16.10.2019. године па убудуће док за то постоје законски услови до 05-ог у месецу за текући месец, а на текући рачун тужене, с тим што је доспеле обавезе дужан платити одједном. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се малолетна деца повере њему на самостално вршење родитељског права. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне деце плаћа месечно по 6.000,00 динара почев од подношења тужбе па убудуће. Ставом шестим изреке, одређено је да ће се лични контакти тужиоца са малолетном децом одвијати сваког последњег викенда у месецу, почев од петка у 20.00 до недеље у 20.00 часова, 7

дана за време зимског распуста, 14 дана за време летњег распуста у континуитету, сваког другог рођендана малолетног ВВ, сваког другог рођендана оца, за време крсне славе оца 19.12, сваког другог државног и верског празника, тако што ће тужилац преузимати и враћати малолетног ВВ на адресу становања. Ставом седмим изреке, одређено је да ће се лични контакти тужиоца и малолетног ГГ одвијати сваког другог викенда у месецу, и то суботом и недељом у времену од 14.00 часова до 20.00 часова, све док тужилац не прође обуку за давање инсулинске терапије малолетном ГГ, а након тога сваког последњег викенда у месецу, почев од петка у 20.00 часова до недеље у 20.00 часова, 7 дана за време зимског распуста, 14 дана за време летњег распуста у континуитету, сваког другог рођендана малолетног ГГ, сваког рођендана оца, за време крсне славе оца 19.12, сваког другог државног и верског празника, тако што ће тужилац преузимати и враћати малолетног ГГ на адресу становања. Ставом осмим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 290/24 од 10.07.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца-противтуженог (грешком наведено туженог-противтужиоца) и првостепена пресуда је потврђена у ставовима другом, трећем, четвртом и петом изреке. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставовима шестом, седмом и осмом изреке и предмет у том делу враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену којом је одлучено о изражавању малолетне деце, тужилац-противтужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 87/18) и утврдио да је ревизија тужиоца - противтуженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац и тужена су од заснивања заједнице живота 01.05.2010. године живели у породичној кући родитеља тужиоца у селу ..., након чега су закључили брак ..2011. године у којем су рођена њихова заједничка деца, малолетни ВВ ...2011. године и малолетни ГГ ...2012. године. Њихова заједница престала је 08.07.2019. године, и од тада је тужена са децом код родитеља у ..., у њиховом стану у У ... се запослила, децу уписала у школу и од тада самостално врши родитељско право над децом која су се прилагодила новом начину живота. Првостепени суд одлучио је да брак странака разведе, а пошто је током поступка утврђено да отац за разлику од мајке није показао довољне родитељске капацитете због немогућности да предузме одређене медицинске радње у циљу примене инсулинске терапије неопходне мал. ГГ који је оболео од дијабетеса, те да је дошло до емотивног удаљавања деце од оца, заједничку децу парничних странака поверио је на самостално вршење родитељског права мајци, одлучио је о одржавању личних односа малолетне деце са оцем, те обавезао оца да доприноси издржавању малолетне деце плаћањем месечног износа од по 11.000,00 динара за свако дете почев од подношења

противтужбе па убудуће док за то буду постојали законски услови. Ову одлуку образложио је чињеницом да су се странке споразумеле да тужилац доприноси издржавању малолетне деце плаћањем овог месечног износа због чега није посебно утврђивао потребе малолетне деце сматрајући да је то сувишно јер родитељи најбоље познају њихове потребе. Чињеницу да постоји споразум родитеља о висини доприноса тужиоца издржавању малолетне деце, и другостепени суд је сматрао битном чињеницом, наводећи и то да тужилац има обавезу да доприноси издржавању почев од подношења захтева (у конкретном случају подношења противтужбе), плаћањем утврђеног доприноса, независно од тога што је током поступка доприносио издржавању деце плаћањем нижег новчаног износа у складу са обавезом из решења о одређивању привремене мере.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиоца-противтуженог указује да је одлука о издржавању малолетне деце донета уз погрешну примену материјалног права.

Споразум родитеља о самосталном вршењу родитељског права према одредби члана 78. став 1. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр.18/05, 72/11-др закон и 6/15) обухвата споразум родитеља о поверавању заједничког детета једном родитељу, споразум о висини доприноса за издржавање детета од другог родитеља и споразум о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем. С обзиром да парничне странке нису постигле споразум о разводу који обавезно садржи и писмени споразум о вршењу родитељског права (члан 40. став 2. ПЗ), овај поступак инициран је тужбом супружника. Због тога је о самосталном вршењу родитељског права над малолетном децом (па према томе и о висини доприноса за издржавање детета од другог родитеља), одлучивао суд. Из тих разлога изјава тужиоца-противтуженог дата преко пуномоћника на рочишту са главну расправу одржаном дана 07.03.2024. године да „ако суд одлучи да децу повери мајци постигнута је сагласност у односу на висину издржавања по детету и то по 11.000,00 динара, укупно 22.000,00 динара, почев од пресуђења па убудуће“, не може се сматрати споразумом који би имао дејство у смислу одредбе члана 78. став 1. Породичног закона како су то погрешно закључили нижестепени судови. При томе, све и да су се родитељи споразумели о издржавању, уколико би проценио да тај споразум није у најбољем интересу детета, суд би о томе донео одлуку независно од споразума (члан 77. став 4. Породичног закона). Ово стога што суд има дужност да се увек руководи најбољим интересом малолетног детета (члан 266. став 1 Породичног закона) одакле и обавеза да споразум родитеља процени са тог аспекта. Суд овом задатку може одговорити само уколико примени критеријуме одређивања издржавања прописане одредбом члана 160. Породичног закона, према којој се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, водећи рачуна и о минималној суми изражавања.

С обзиром да су нижестепени судови погрешно сматрали да су странке закључиле споразум који би производио правно дејство и обавезивао тужиоца као родитеља који не врши родитељско право, без примене критеријума одређивања издржавања у циљу утврђивања висине доприноса за издржавање, нижестепене пресуде су у погледу одлуке о издржавању малолетне деце морале бити укинуте и предмет враћен првостепеном суду ради утврђивања висине доприноса у издржавању малолетне деце од стране тужиоца применом одредбе члана 160 ПЗ.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић